א נטוש"ע י"ד סימן קטו

מעיף ה בהג"ה]: סעיף ה בהג"ה]: סב ב מיי פי"א מהלכות

עשין סט טוש"ע י"ד סימן קטז סעיף א [וברב אלפס

צ"ו פרק שני דף שמ.]:

בוג ד מיי׳ שם הלכה יא [וברב אלפס שם] [טור

שסן: סד ה מיי׳ פ״ב מהלכות מקואות הלכה כג

סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סימן א] קלט סעיף י וע"ש

בבאר הגולה:

בה ו מיי׳ שם הלכה כג:

רולח הלכה ז סמג

ורש"ל מ"ז וע"שו. מט:, ג) ולחמו מג:ז, ד) פסחים ט. ע"ו מא: נדה טו: [יבמות יט: לח.], כ) לקמן כח. [חוספחה פ"ב ,[b"5

רבינו נרשום מפני שדרכן של שרצים וכו׳. והכא דתליגן בשרצים ולא תלינן באדם טמא דאי (נותן) הוי תלינן תקנתא בהשקה כדאמרינן . רמם׳ פסחים השיהו ואחר שמניחין הצלוחית במעין . דצף על מים חיים ומיד וצף על מים וזיים ומיו הם טהורים אבל אי תלינן בשרצים לעולם לית . להו חקוחא אלא ש"מ אלא ישתה ויחזור לחורו דלא ידעינן אם שתה אם לאו וספק סכנתא לחומרא: בשלמא רב הונא כשמעתיה כלומר רב נפגמה ואסור הוא דאמר כשמעתיה דאמר בחזקת לך וכר׳ והלא נודע לך לך וכר׳ והלא נודע לך ין כל היידי היידי דאיפגים סכין וקא אתי ספק [ומוציא] מידי ודאי כלומר אף דודאי יש לנו לומר שעצמות עשה סכין פגום ועור ספק פוגם ספק לא פוגם אפ"ה אמרינן . דמעור איפגים: ורב חסדא כו' והוי ספק (והוי) וודאי (ועכשיו) ואין ספק מוציא מידי ודאי כלומר דבתר ודאי אזלינן: ונמצא עליו דבר חוצץ. כלומר (כמו) שהסופר הוא אומנותו נמצא (עליו כלומר) על רשרו מעט מדיו רו' והא מידי ודאי כלומר דלא עלתה טבילה עד שיאמר לי: סכין איתרעאי לא איתרעאין ןבהמה . כלומר דאיפגים וכהמה עצמה היתה שחוטה שפיר ומשום הכי אמרינן f) הכא העמד טמא על חזקתו אמרינן . בחזקת היתר עומדת: עד שיודע לך סכין איתרעאי בהמה לא איתרעאי ומשום הכי אמרינן בחזקת היתר עומדת עד שיודע לך במה נטרפה וכו': מיתיבי שחט נשמטה הגרגרת. דומפייד: לאו כלומר לאיתויי כי האי גוונא כלומר דנמצאת סכין . פנומה לאחר שחיטה פסול וקשיא לרב חסדא דאמר כשרה ³) (מ״ט שמא רטאת ותומה וכו׳ שאמר שמא משמע שספיקה כשרה) לאייתויי ספק שהה ספק דרס דפסול אלא רב חסדא עדיין הוא אומר דאין ספק מוציא מידי ודאי בסכין וכשרה:

ל) נראה דנ"ל ומשו"ה עד שיודע לך במה נטרפה אבל החם גבי טבילה אמרינו העמד טמא על חזקמו ואימא לא טבל. ב) נראה דר"ל דאף אם נימא דהברייתא בה עלמות דהוי ספק גמור מ"מ קשה לרב חסדא דכיון נפגמה משמע דבספק גמור ג"כ כשר דתלינו דבענם

למיתלי באדם טהור ובשרלים לטהר ובאדם טמא לטמא תלינן בתר רובא לטהר: ואין דרכן לכסות. הלכך רישא ליכא למיתלי בשרלים וטמאים וטהורים שכיחי וחיישינן לטמאים. אלמא במידי דאיסורא

תלינו בתר רובא דשכיחי ואף על גב דלהולא. אי נמי טעמא דהניחה מגולה מפני שדרכן של שרצים לגלות ואין דרכן ומצאה מכוסה מכוסה ומצאה מגולה לכסות ⁴(אי נמי מעמא דהניחה מגולה ובא הא מנאה כמו שהניחה לא טומאה ומצאה מכוסה מכוסה ובא ומצאה מגולה איכא ולא פסולה איכא ואילו ספק הא מצאה כמה שהניחה לא מומאה איכא מים מגולין אסורין גרסינן ואע"ג ולא פסולה איכא) ואילו ספק מים מגולים דאיכא למימר אדם נכנס לשם שגילה אסורין ש"מ "חמירא סכנתא מאיסורא ש"מ אותה ושאר שרנים גילו אותה שאיו יתנן התם בג' משקין אסורין משום גלוי בהן סכנה והוו להו נחשים מיעוטא מים ויין וחלב כמה ישהו ויהיו אסוריז כדי תלינן בנחשים ואסירי אי נמי פשיטא ליה דהוא עלמו גילה אותה ושהה שיצא הרחש ממקום קרוב וישתה יוכמה בגילוי כדי שיכול נחש לשתות מהן מקום קרוב א"ר יצחק בריה דרב יהודה כדי שיצא מתחת אוזן כלי וישתה ישתה הא אמרינן לקמן דאסירי ואע"ג דמלאה כמו שהניחה: ש"מ חמירה סכנתה קא חזי ליה יאלא ישתה ויחזור לחורו: מאיסורא ש"מ. ואית דילפי להא דרב איתמר השוחם בסכין ונמצאת פגומה אמר אשי דחמירא סכנתא מאיסורא מדקתני רב הונא אפילו שיבר בה עצמות כל היום אם יכולה חולדה לשתות כו' פסולה פסולה חיישינן שמא בעור נפגמה ורב חסדא ולא קתני טמאה דניחא ליה לתנא למיתלי בשרנים דשמעינן ממילא אמר כשרה שמא בעצם נפגמה בשלמא רב דאסורה משום סכנת נפשות ואע"ג הונא כשמעתיה אלא רב חסדא מאי מעמא דלגבי איסור קולא היא דלא מטמא אמר לך עצם ודאי פוגם עור ספק פוגם ספק ולא אזמיתלי באדם טמא ואע"ג לא פוגם הוי ספק וודאי יואין ספק מוציא דדרכו נמי לגלות משום דאי הוה קתני מידי ודאי מתיב רבא לסיועיה לרב הונא טמאה לא הוה שמעינן מיניה איסור מבל ועלה ונמצא עליו דבר חוצץ אע"פ סכנת נפשות ולא גרים ואילו ספק שנתעסק באותו המין כל היום כולו לא מים מגולין אסורין. וקשיא לי בגויה עלתה לו מבילה עד שיאמר ברי לי שלא טובא חדא דהא לרבנן חולדה קתני ולא נחש ולר"ג גופיה או חולדה או היה עלי קודם לכן והא הכא דודאי מבל ספק נחש התני ואם יכולה חולדה לשתות הוה עליה ספק לא הוה עליה וקאתי ספק ולה נחש כגון שמונחת על דף גבוה ומוציא מידי ודאי שאני התם ידאיכא למימר קתני נמי פסולה ולא טמאה והכא העמד ממא על חזקתו ואימא לא מבל ה"ג איבעי ליה למיתני טמאה דמאי סכנת העמר בהמה על חזקתה ואימר לא נשחמה נפשות שאיכא דאקילו ביה גבי הרי שחומה לפניך ה"נ הרי מבל לפניך הא איסור טומאה ועוד בנחש נמי ליתני איתילידא ביה ריעותא ה"ג איתילידא בה פסולה משום שרנים וטמחה משום אדם טמא ואשמועינן תרוייהו וניחוש ריעותא סכין איתרעאי בהמה לא איתרעאי נמי לאיסורא דהא רישא שמני למיתלי מיתיבי סישחם את הושם ואח"כ נשמטה באדם טהור ובאדם טמא ותלינן הגרגרת כשרה נשמטה הגרגרת ואח"כ שחט באדם טמא לחומרא אלא לאו שמע את הושט פסולה ישחט את הושט ונמצא מינה טעמא לאו משום סכנה הוא הגרגרת שמומה ואינו יודע אם קודם שחימה אלא משום דתלינן ברובא דשכיחא: נשמטה אם לאחר שחיטה נשמטה זה היה כמה ישהו. המים בגלוין היכא דהוא מעשה ואמרו "כל ספק בשחימה פסול כל עלמו הניחן מגולים: הרחש. הנחש. ספק בשחיטה לאתויי מאי לאו 'לאתויי רחש תרגום של שרן": מתחת חוון כלי. חוששין שמא היה שם שרץ ושתה: כה"ג לא לאתויי ספק שהה ספק דרס הא קא חזי ליה. כיון שלא שהה חלשם (6) הנחש שיעור שיכול לחזור

לחורו אלא כדי שיוכל לבא לשתות הא ודאי לא אתא דאי אתא הא קא חזי ליהם בחזרתו לחורו תחת אוזן הכלי בקרקע: השוחע בסכין ואח"ל נמלחת חפגומה. וידוע הוא שכששחט בדק קודם שחיטה שוהיה יפה אבל לא בדק אחר שחיטה מיד: אפילו שבר בה עלמות. בין שחיטה לבדיקה אחרונה דאיכא למיתלי בעלמות פסולה השחיטה: שמא בעור. יו השחיטה: נפגמה. ונמלא שלא נשחטו הסימנים אלא נקרעו שהפגם קורע שוזבחת כתיב (דברים יב): בעלם נפגמה. באותו ששיבר בה: כשמעתיה. דאמר לעיל (דף ט.) בחזקת איסור עומדת עד שיוודע לך במה נשחטה וזו נולד בה ספק בשחיטה: כל היום כולו. לאחר טבילה: בהמה לא אתרעאי. וכיון דלאו בגופה ממש אמיליד אלא בדבר אחר לא דמי לטבילה ולא אתי ספק דריעותא דסכין ומוליא אותו מידי שחיטה ודאית דודאי עלם פגם: שחט את הושט. בעוף שהכשרו בסימן אחד תו לא חיישינן לעיקור דשני. והא דנקט שחיטה בושט ושמוטה בגרגרת הוא הדין דאפילו איפכא נמי אלא משום דגרגרת עבידא לאשתמוטי והכי מיתוקמא בהשוחט (לקמן כת.): נשמטה הגרגרת. תחלה הרי נטרפה: כהאי גוונא. שנולד בה ספק בסכין: וחחי

מפני שדרכן של שרלים לגלום. ואע"ג דאדם נמי דרכו לגלות איכא [ישתה הא קא חזי ליה. בירושלמי מתרץ כחוט השערה ושפיפון שמו ורשות נתנה לקרקע להבקע לפניו ולא נתנה רשות לכלי להבקע מפניו: מבל ועלה בו'. הך דהכא

מא:) ובפ"ק דפסחים (דף ט.) דהתם נמי פריך ואין ספק מוליא מידי ודאי דשאני הכא דלחומרא אתא ספק איסורא ומוליא מידי ודאי היתר והנך דמייתי התם לא שייך לאתויי הכא דהתם הוי משום דהוי ספק הרגיל: שיאמר ברי לי. הכא לא מפליג בין טבל סמוך לחפיפה

בו ז מיי פ"ג מהלכות שחיטה הלכה יד טו סמג טשיו מג מוש"ט י"ל טוש"ע שם סעיף יו: ט [ש"ע י"ד סימן כה סעיף ג בהג"ה]: בח י מיי שם הלכה יח:

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה הא קא חזי וכו׳ לשם שיעור שיכול הנחש לחזור:

הוהות מהר"ר רנשבורג

א] בעין משפט סי׳ ס״ד טוש"ע י"ד סי קל"ט וע"ש בכחר הגולה

שימה מקובצת ולא למתלייה באדם טמא: 🕽 דמאי נפשות אשמועינן בה דאקיל לז גבי איסור איכא למיתלי: 7] כיון שלא שהה שיטור שירול הנחש לחזור לחורו: ס הא קחזי ליה האי רחזרחו: 11 פגומה ויודע ויודע השוחט שבדקה קודם וכו׳: ז] קודם ייים יכו. שחיטה והיתה **ה]** שמא בעור ו נפגמה ונמצא: עו שהפגם קורע וקרא כתיב וזבחת והס״ד: י] עד תליסר חיותא איכא דאמרי דלא

לא שייך לאתויי בפ' כל היד (נדה דף טו:) ובפרק כל הללמים (ע"ו דף

ללא טבל סמוך לחפיפה כדמפליג בפרק בתרא דנדה (דף סו:) דאמר רבא טבלה ועלתה ונמנאת עליה דבר חולך אם סמוך לחפיפה טבלה אינה לריכה לחזור לחוף ולטבול ואם כו' ואומר ר"ת דהכא מיירי בנמלא בגוף והתם מיירי בנמלא בראש דחפיפה לא תקן עורא אלא בראש כדאמרינן במרובה (ב"ק דף פב.) דאורייתא לעיוני דילמא מיקטר ומיקטר לא שייך אלא בראש ועוד נמי תנן י נזיר חופף ומפספס אבל לא סורק ובפ׳ בתרא דנדה (דף סו:) אמר דאשה לא תחוף אלא בחמין אבל בקרירי לא משום דמשרו מזייה אבל בשאר הגוף שייך לומר לשון הדחה כדחמר התם רבה לעולם ילמוד אדם בתוך ביתו שתהא מדיחה קמטיה במים ומשמע נמי קמטים דוקא אבל לא שאר הגוף ואע"ג דאיכא למימר דנקט קמטים לרבותה דהע"ג דביהת מים לה בעיה ראוי לביאת מים בעינן ליכא למימר הכי מדלא נקט אפילו קמטיה משמע קמטים דוקא והא דאמר רב נחמן לחמותו דודי חסרת (נדה דף סת.) משמע דכל הגוף בעי חפיפה התם לאו משום חובה אלא משום שהיתה רגילה לרחוץ בחמין כמו שנוהגים גם עכשיו לרחוץ כל הגוף בחמין ועוד אומר רבינו תם דהכא מיירי לטהרות ובנדה איירי לבעלה שהחמירו לטהרות יותר מלבעלה כמו שמשמע בנדה בכמה מקומות ועוד יש להעמיד הך דשמעתין בכהנים דאין בהן חפיפה משום שטובלין תמיד כדמשמע בירושלמי בריש פסחים: רהא הבא דודאי מבל. פירוש קרוג לודאי הוא

דטבל שפיר כיון שנתעסק באותו המין

ומאי אח״כ: סברן אתרעאי בהמה לא אתרעאי. מימה דליכא לשנויי הכי אההיא דמקוה שנמדד ונמלא חסר לבריש נדה (דף ב:) דקאמר התם דכל הטהרות שנעשו על גביו למפרע כולן טמחות משום דהח חסר לפניך והעמד טמח על חזקתו ולא אמרינן מקוה אתרעאי אדם לא אתרעאי והכא נמי נימא העמד בהמה על חזקתה ואימא לא נשחטה דהרי הסכין פגום לפניך וי"ל דשאני התם דאיכא למימר חסר ואתאי כדקאמר התם ועי"ל דהכא טעמא משום דעלם ודאי פוגם וכ"ת התם נמי ודאי טבל כדאמר הכא גבי טבל ועלה לא דמי דמה שנתעסק באותו המין אחר כך עושה אותו ודאי טבל דמסתמא מאותו מין שנתעסק בא אבל התם מה שייך לומר ודאי טבל הרי במקוה חסר טבל ואין זו טבילה והא דאמרינן בסמוך גבי רב יוסף דטרף עד תליסר חיותא יואיכא למימר דלא כרב חסדא דלרב חסדה אפילו בתרייתה כשרה לפי שקרוב לודהי דבעלם של מפרקת של בתרייתה אפגים לפי שבראשונות רגיל להזהר שלא לדחוק את הסכין בכח במפרקת לפי שעדיין לריך לשחוט אחרות אבל באחרונה לא חייש ועי"ל דמה לי אתיליד ריעותא בסכין ומה לי אתיליד ריעותא בבהמה אלא על כרחך הכי קאמר סכין אחרעאי פירוש ואיכא ספיקי טובא שמא בעלם

ומאי

נפגמה ואפילו בעור נפגמה שמא לא נשחטו הסימנין כנגד הפגימה והוי כספק ספיקא והשתא פריך שפיר בתר הכי כל ספק לאסויי מאי לאו לאסויי כה"ג דמשמע שבא לרבות אפילו דבר שנוטה להסיר יותר מלאסור ומשני לא לאחויי ספק שהה ספק דרס ואף על גב דלא עביד דשהי ודריס דמסתמא שחט כדרך השוחטין ופריך מאי שנא כיון דתרוייהו קרובים לודאי להכשיר: